

11th International Conference on Language , Literature , Culture and History Studies

نقش حوزه و مرجعیت شیعه در نهضت های عشائر جنوب (۱۹۱۴-۱۹۹۱)

مرتضی احمدی

کارشناس ارشد تاریخ، واحد قم، دانشگاه پیام نور، قم، ایران

احمد قنواتی

دانشجوی دکتری جامعه شناسی، واحد دهقان، دانشگاه آزاد اسلامی، دهقان، ایران

چکیده

هدف کلی در این پژوهش، بررسی و تبیین نقش حوزه و مرجعیت شیعه در نهضت های عشائر جنوب (۱۹۱۴-۱۹۹۱) بوده است. روش تحقیق در این پژوهش به لحاظ ماهیت موضوع مورد مطالعه اسنادی بوده است و برای جمع آوری اطلاعات نظری و تاریخی از کتب و اسناد و مدارک و بانک های اطلاعاتی استفاده نموده و برای تجزیه و تحلیل از روش تحلیلی و مقایسه ایی استفاده نمودیم. نتایج بدست آمده از این پژوهش نشان داد که: اعتقادات اسلامی دارای تاثیر بارزی در جهت گیری ضداستعمار در عراق بوده است. عشایر مناطق جنوب عراق باتکیه بر نقش مرجعیت تاثیر بارزی بر اولین نهضت استعماری در عراق داشتند و نهضت ضداستعماری عشایر جنوب عراق اولین ابراز هویت شیعی این کشور پس از دوران آل بویه بوده است. بنابراین کلیه فرضیات تحقیق مورد تایید قرار گرفتند. نتایج این پژوهش نشان داد که نقش حوزه و مرجعیت شیعه در نهضت های عشائر جنوب عراق در جنبش های انقلاب استقلال طلبانه ۱۹۲۰ به رهبری میرزا محمدتقی شیرازی؛ قیام آیت الله سید ابوالحسن اصفهانی و محمد حسین کاشف الغطا در وقایع ۱۹۴۱ که عراق توسط انگلیس اشغال شده بود؛ به وجود آمدن احزاب و گروه های اسلامی از جمله حزب الدعوه به منظور برقراری حکومت اسلامی؛ تأثیر گذاری آیت الله سیستانی در وقایع اخیر عراق بسیار برجسته بوده است.

واژگان کلیدی: شیعه، حوزه، مرجعیت، عشایر جنوب